

Ökat intresse för ekologisk kyckling

TEXT OCH FOTO: CARINA MALM

Bosarps gård är den enda kommersiella uppfödaren av Krav-märkt kyckling i Sverige.

– Vi har vänt upp och ner på den etablerade branschen. Många har skakat på huvudet och sagt: "så kan man inte göra", berättar Birgitta och Claes Alwén, som har bevisat att det faktiskt går.

Inne eller ute? På Bosarps gård väljer kycklingarna själva.

Från början var det inte alls meningen att de skulle ägna sig åt kycklinguppfödning. Tanken föddes när de hittade sin drömgård i södra Skåne.

– Vi kände direkt, att här ville vi leva. Men av vad? Vi sökte en nisch där vi var ensamma och ställde oss frågan: Vad vill den moderna konsumenten ha?

Claes är utbildad lantmästare och Birgitta jobbade som flygvärdinna. Efter en del brainstorming fastnade de för kycklinguppfödning, något som de tidigare hade ägnat sig åt på hobbynivå. Eftersom de ville producera något som var certifierat, var Krav det enda alternativet. Någon svensk uppfödning av Krav-kyckling fanns inte, därför tog de kontakt med danska uppfödare.

– Vi har fått prova oss fram. Det har varit en tuff resa och vi har gjort många fel.

Första året, 1999, producerades 1 200 kycklingar på gården. Produktionen ökade så smått, men kycklingarna växte inte som de skulle.

– Vi stod med sex nyinköpta kycklinghus från Frankrike men hade inga kycklingar att leverera. Eftersom vi inte kunde förstå vad som var fel, var vi nära att ge upp. Då visade det sig, att fodret inte var tillräckligt energirikt. 2003 bytte vi till ett

danskt foder och började om från början. Sedan dess har vi inte haft några problem.

Förutom den danska fodermixen, får Bosarps kycklingar svenskt ekologiskt vete och hö samt krossade snäckskal, som kalktillskott. De äter även gräs och insekter.

Inga salmonellaproblem

Trots alla olyckskorpar, har Bosarpsyckling inte haft några problem med salmonella.

Idag ligger produktionen på 40 000 - 50 000 fåglar om året, vilket närmar sig maxgränsen för en småskalig produktion.

En gång i veckan levereras ca 1 200 dyngsgamla kycklingar av rasen Cobb från kläckeriet i Blentarp några kilometer därifrån. De första 3 - 5 veckorna vistas kycklingarna i en "barnkammare" med 33 graders värme, innan de flyttas till något av de sex mobila husen. Längs sidorna finns luckor som fåglarna kan gå ut och in genom.

– När vi släpper ut dem på morgnarna springer de ut och jagar nattinsekter i gräset, då blir det ett riktigt "chicken race", berättar Claes.

Några staket runt husen behövs inte, eftersom varje kyckling vet var den hör hemma och aldrig skulle gå in i fel hus.

Medan konventionellt uppfödda kycklingar får ett proteinrikt foder, som gör

att de växer snabbt och kan slaktas runt 33 dagars ålder, får Bosarpsycklingen ett lågproteinfoder och kan växa i sin egen takt i 70 - 80 dagar. Den långsamma tillväxten ger ett saftigt och smakrikt kött.

– Vi får ofta höra att vår kyckling smakar som kycklingen gjorde förr, berättar Birgitta.

Varje vecka går ca 1 200 kycklingar till slakt på Svenskt Fågelslakteri i Vara, som idag är det enda Krav-godkända kycklingslakteriet i Sverige. Efter varje slaktomgång desinficeras huset och flyttas till ny mark.

– Vi producerar bara så mycket som vi har sålt och bygger inga lager, berättar Claes.

Säljs bara färsk

Bosarpsycklingen säljs bara färsk och kyltransporteras direkt till butiker runt om i landet. Ca 20 procent styckas till bröst- och lårfiléer, ben och vingar.

– Eftersom våra kycklingar har en slaktvikt på ca två och ett halvt kilo, mot drygt ett kilo för vanlig kyckling, blir det stora och fina detaljer, berättar Birgitta.

Enligt Kravs regler ska kycklingarna ha möjlighet att vistas utomhus under minst halva sitt liv under den varma årstiden. På

Birgitta och Claes Alwéns sex kycklinghus på vardera 150 kvadratmeter står på åtta hektar Krav-godkänd mark.

Bosarpsycklingen är idag centralt listad hos Coop och säljs även i en del Ica- och Hemköpbutiker, till restauranger och privata kunder.

Stort konsumentintresse

Regeringen vill att den certifierade ekologiska produktionen av matfägel ska "öka kraftigt" till år 2010. Idag står den för knappt 0,07 procent av konsumtionen.

På Krav märker man att intresset för ekologisk kyckling ökar, berättar informationschef Jessica Elgenstierna:

– Konsumentintresset är mycket stort och det är väldigt vanligt att folk hör av sig och undrar hur de ska få tag på Krav-märkt kyckling. I dagsläget kan vi bara hänvisa till Bosarps hemsida, där det finns en lista över vilka butiker som säljer deras kyckling.

Birgitta Alwén menar att konsumenterna måste ställa krav på att butikerna tar in ekologisk kyckling.

– Man ska kunna välja olika produkter för olika konsumtionstillfällen. Även om vår kyckling kostar runt 65 kronor kilot, är det konsumenterna som måste få avgöra om de vill köpa den – inte butiken.

Svårt och dyrt

Att inte fler har gett sig på ekologisk kycklinguppfödning, trots den ökande efterfrågan, tror de beror på att det är svårt och dyrt. Foderkostnaden blir högre, dessutom är det svårt att få tag i Krav-godkänt foder. En Bosarpsyckling äter för ca 30 kronor under sin livstid, medan foderkostnaden för en vanlig kyckling ligger på runt fyra kronor.

Kycklingarna får inte medicineras förebyggande mot bl a tarmparasiter (koccidios), vilket är tillåtet i vanlig uppfödning. De löper även risk att bli tagna av rovdjur utomhus.

För Birgitta och Claes Alwén är det viktigt att aldrig tumma på Kravs regler.

– Vissa fuskar och kallar sin produktion för "ekologisk", men det är viktigt att följa reglementet för att bli trovärdig. Man får inte lura konsumenterna.

De är övertygade om att den ekologiska trenden kommer att explodera i Sverige och är själva intresserade av att öka produktionen. På Bosarp finns dock bara plats för ytterligare två hus.

– Men vi är öppna för alla förslag.... ■

” Vi har vänt upp och ner på den etablerade kycklingbranschen. ”

Bosarps gård får de gå ute året runt – om de vill. Förra året valde dock Birgitta och Claes att ta in sina fåglar i november, redan innan utgångsförbudet pga fågelinfluensan trädde i kraft. I början av juni blev det tillåtet att släppa ut fåglarna igen, men de befatar att ett nytt utgångsförbud kan bli aktuellt, när flyttfåglarna börjar röra på sig igen.

Uppsving under fågelinfluensan

Oron för fågelinfluensan har inte medfört någon nedgång av fågelkonsumtionen i Sverige, som den har gjort på många andra håll i Europa. Däremot har konkurrensen från lagprisimport lett till att de svenska kycklingpriserna har blivit 10 - 15 procent lägre. Idag står importen för ca 40 procent av den svenska kycklingkonsumtionen, men det är inget som påverkar efterfrågan på Bosarpsyckling.

– Tvärtom, vi ökade vår försäljning under den värsta krisen. Uppmärksamheten kring fågelinfluensan gjorde att medvetenheten om vår produktion ökade. Vi konkurrerar ju inte heller med fryst importkyckling.

Claes är övertygad om att viruset har funnits länge i naturen och menar att man måste lägga alla fakta på bordet, så att det tydligt framgår hur fåglarna har hanterats i de länder, där smittan har överförts till människor.

Trots att efterfrågan hela tiden har varit större än tillgången, var det först 2005 som Bosarps verksamhet gick med vinst.

Birgitta och Claes sköter själva hela verksamheten, med hjälp av en halvtidsanställd – även försäljning och marknadsföring. Deras verksamhet har fått mycket uppmärksamhet i media, en "gratisreklam" de är tacksamma för.